

Snelle opzet "Verantwoord afschalen, volhouden, voorkomen volgende opleving virus"

### Verzoek

Vanuit de zomer hebben we de ervaring dat afschalen lastig is voor het gevoel van urgentie en de naleving van maatregelen. **5.1.2e** vergeleek dit eerder met een persoon die maanden op dieet is geweest en dan opeens weer alles mag eten, maar daar niet bij begeleid wordt. Dat willen we deze keer voorkomen. Onze vragen:

- 1) Welke lessons learned kunnen we trekken uit de zomer?
- 2) Welke maatregelen zijn vanuit gedragsperspectief lastig vol te houden en waar heerst een grote behoefte aan verlichting?
- 3) Hebben jullie ideeën over maatregelen of flankerend beleid dat we in zouden kunnen zetten om te verlichten maar wel de juiste naleving te behouden? (In navolging op vraag1)

Omdat we ook de optie uitlopen om doelgroepsdifferentiatie te maken zou het mooi zijn als jullie het ook aan de expertgroep willen voorleggen. Deze vragen zijn vertrouwelijk.

### Antwoord generiek

De verspreiding van het virus vindt in essentie plaats door 2 processen.

- 1) Meer contacten tussen meer mensen.
- 2) Een hoger risico per contact moment.

Om het eerste risico te verkleinen, is het beperken van drukte en het aantal contacten dat mensen hebben relevant.

Om het tweede risico te verkleinen, zijn zaken als afstand houden, handen wassen, niezen/hoesten in de elleboog, en correct gebruik van mondkapjes (indien 1.5m niet te borgen is) relevant.

Quarantaine en isolatie is een 3<sup>e</sup> groep gedragingen die zowel gericht zijn op het verminderen van het aantal contacten en het risico per contactmoment. Van de zomer was dit het enige gedrag waarin we een gestage toename zagen o.a. onder invloed van een toename in beschikbaarheid in testen en effectieve communicatie via de massa media.

Deze zomer zagen we een toename in risico in beide processen. Mensen ontvingen meer bezoek, deden activiteiten in grotere groepen, werkten minder thuis, gingen vaker voor allerlei redenen naar buiten, etc. Meer contactmomenten dus met meer mensen. Tegelijkertijd zagen we een toename in het risico per contact moment, omdat de 1.5 meter afnam in allerlei situaties en in handen wassen op sleutelmomenten (als men thuis komt of bij iemand op bezoek gaat). De settings waarin de meeste herleidbare infecties plaatsvonden, waren plekken waar zowel meer mensen samen kwamen als de 1.5 meter en handen wassen plaatsvond (thuis, bezoek familie/vrienden, horeca, werkplek, etc). Belangrijk hierbij is om op te merken dat veel van de besmettingen niet herleidbaar waren, en dus in andere contexten plaats hebben kunnen vinden (denk bijv aan de supermarkt).

De zaken die van invloed zijn op gedrag zijn grofweg onder te verdelen in 3 domeinen:

1. **Communicatie** vanuit de overheid, andere instanties (zoals winkeliers) en de sociale omgeving (vrienden, familie). Opvallend was deze zomer dat de goed bekeken persconferenties wegvielen, terwijl we net uit de 1<sup>e</sup> golf waren en nu het volhouden moest beginnen, de infecties laag waren (dus minder dreiging), en de maatregelen werden versoepeld. Dit communiceerde mogelijk impliciet naar de burger dat de dreiging over was. Terwijl het aanhouden van een aantal maatregelen en persconferenties en campagnes, juist een bijdrage had kunnen leveren aan de motivatie om het vol te houden.
2. **Context:** de fysieke en sociale context beïnvloeden gedrag van de burger. Drukke blijkt bijvoorbeeld een belangrijke voorspeller van of mensen wel of niet afstand houden. Met de

versoepeling van de maatregelen en het mooie weer, werd het op veel plekken drukker waardoor afstand houden erg lastig werd.

3. **Controle** en voorzieningen: hoewel controle alleen invloed heeft op gedrag als er een grote pakkans is, zijn voorzieningen zoals praktische en financiële ondersteuning bij quarantaine/isolatie of goede beschikbaarheid van de teststraten, belangrijk bij het naleven van gedrag. In de zomer waren deze voorzieningen beperkt of stonden onder druk waardoor wachttijden lang waren.

Hier ook bespreken: verschillende contexten naleven afstand houden; hoe moeilijk makkelijk mensen dat vonden; duurzaam draagvlak; vertrouwen overheid en procedurele rechtvaardigheid. (zie website)

5.1.2i

**Vraag 2 wat is lastig vol te houden, waar is verlichting nodig?**

Zie draagvlak projectie 6 maanden

**Vraag 3 ideeën voor flankerend / ondersteunend beleid**

Quarantaine en isolatie: praktische, financiële, en mentale ondersteuning;

Drukke: mn voor mensen die klein behuisd zijn (incl. studenten) alternatieve locaties aanbieden waar men wel veilig kan samenkomen

Drukke: maak drukke reguleren de verantwoordelijkheid van de ondernemers, werkgevers, lokale overheden, etc. Zo creëer je de condities waaronder men afstand kan houden

Behoeftte aan sociaal contact > biedt gelegenheden waar families of vriendengroepen bestaande uit 2 of meer huishoudens samen kerst of oud & nieuw kunnen vieren op afstand: daag grotere horeca / evenementen organisatoren uit om dit coronaveilig te doen.